

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ВИЩИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
(КЗ ХФВКМ ХОР)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Педагогічної ради
КЗ ХФВКМ ХОР
від « 26 » січня 2022 року № 3

Голова Педагогічної ради

Любов МОРОЗКО

Введено в дію

наказом директора КЗ ХФВКМ ХОР
від « 27 » січня 2022 року № 15

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОГРАМУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА, ПРАКТИКИ) ТА
РОБОЧУ ПРОГРАМУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
В КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ВИЩИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

м. Харків
2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення «Про програму навчальної дисципліни (навчального предмету, практики) та робочу програму навчальної дисципліни» (далі – Положення) Комунального закладу «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» Харківської обласної ради розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, із змінами і доповненнями від 24 березня 2021 р. №365) освітніх стандартів фахової передвищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» Харківської обласної ради (далі – Коледж).

1.2. Метою Положення є встановлення у Коледжі єдиних вимог до порядку розроблення, затвердження, впровадження, структури, змісту та правил оформлення навчальних та робочих програм навчальних дисциплін підготовки фахівців за освітніми програмами освітньо-кваліфікаційного рівня фаховий молодший бакалавр та навчальних програм дисципліни загальноосвітньої підготовки.

1.3. У Коледжі для забезпечення освітнього процесу розробляються:

- програми навчальних дисциплін (навчального предмету, практики) та робочі програми навчальних дисциплін нормативної частини освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра у Коледжі;
- програми варіативних навчальних дисциплін (за вибором здобувача освіти) – складової варіативної частини освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра у Коледжі;
- програми предметів повної загальної (профільної) середньої освіти для підготовки фахівців на основі базової середньої освіти).

1.4 Програма навчальної дисципліни є нормативним документом, що розробляється на підставі розділу 2 відповідної освітньо-професійної програми (освітньо-професійної програми та освітньої програми повної загальної (профільної) середньої освіти для підготовки фахівців на основі базової середньої освіти).

Навчальна програма розробляється державною мовою.

1.5. Програма навчальної дисципліни може корегуватись у випадках:

- змін у нормативно-правових актах та документах;
- змін у стандартах освіти;
- змін в освітньо-професійних програмах та освітніх програмах повної загальної (профільної) середньої освіти для підготовки фахівців на основі базової середньої освіти);
- впровадження нової/інноваційної навчальної технології.

1.6. Робоча програма навчальної дисципліни є основним методичним документом, що розробляється на основі навчальної програми з метою конкретизації змісту, форм та засобів організації навчальної роботи, поточного й підсумкового контролю, системи оцінювання результатів навчання тощо і є обов'язковою складовою навчально-методичного комплексу дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється державною мовою.

1.7. Програми навчальних дисциплін та робочі програми навчальних дисциплін розробляються педагогічними працівниками циклових комісій Коледжу професійна кваліфікація яких відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

Розробка програми дисципліни включається до індивідуального плану роботи педагогічного працівника у розділ «Методична робота».

1.8. До розробки програм можуть залучатись стейкхолдери: науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти відповідних спеціальностей, роботодавці, провідні представники галузі культури і мистецтва, здобувачі освіти. Форму та способи такого залучення визначає розробник програми.

1.9. При розробленні програм навчальних дисциплін та робочих програм навчальних дисциплін слід врахувати перспективні напрями розвитку галузі культури і мистецтва; забезпечити наступність та необхідні міждисциплінарні зв'язки, мотивацію навчання здобувачів освіти, формування інтересу до майбутньої професії, виконання вимог стандарту ФПО за відповідною спеціальністі, освітньо-професійної програми, навчального плану (робочого навчального плану для програм навчальних дисциплін та робочих програм навчальних дисциплін).

1.10. Суб'єктами процесу розроблення та впровадження (використання в освітньому процесі) програм навчальних дисциплін та робочих програм навчальних дисциплін є:

- розробник (-ки) програми – викладач(-і), якому (яким) доручено цикловою комісією розроблення програми навчальної дисципліни, відповідно до кваліфікації викладача за дипломом;
- викладачі, які викладають дану дисципліну у поточному навчальному році, для розробки на її основі робочої програми навчальної дисципліни;
- інші викладачі – з метою уникнення дублювання при викладанні суміжних дисциплін та узгодження змісту і методико-технологічних аспектів дисциплін, пов'язаних з даною дисципліною;
- циклова комісія – профільна навчальній дисципліні комісія, викладачами якої здійснюється викладання відповідної навчальної дисципліни та яка схвалює відповідну програму навчальних дисциплін та робочу програму навчальних дисциплін;
- голови відповідних циклових комісій, які забезпечують організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснюють контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною діяльністю викладачів циклової комісії (організацію розроблення та впровадження відповідних програм), мають право давати розробникам програм відповідні рекомендації/вказівки з розроблення програм;

- члени комісії Коледжу з моніторингу якості освіти – для забезпечення перевірки відповідності змісту навчальної дисципліни компетентностям і результатам навчання конкретної освітньо-професійної програми.
- методична рада Коледжу, яка розглядає та рекомендує до затвердження програми навчальних дисциплін.

1.11. З метою забезпечення якості освітньо-професійних програм, відповідності змісту дисципліни вимогам освітніх стандартів, тенденціям розвитку галузі та спеціальності навчальна програма підлягає перегляду та оновленню не рідше, ніж 1 раз на 4 роки.

Перегляд навчальної програми навчальної дисципліни здійснюється на вимогу чи за ініціативи комісії Коледжу з моніторингу якості освіти, стейкхолдерів, чиї пропозиції розглядаються та обговорюються на засіданнях циклових комісій. Усі зміни до програми затверджуються у встановленому порядку, відповідно до п.2.4.даного Положення.

1.12. Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни оприлюднюються на офіційному веб-сайті Коледжу з метою надання здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу вільного доступу до них. Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни вибіркових навчальних дисциплін мають бути доступними здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисципліни.

2.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Програма навчальної дисципліни (навчального предмета, практики) визначає її зміст, мету, завдання, очікувані результати навчання та сформовані компетентності, розподіл загального обсягу годин між видами навчальних занять та самостійною роботою здобувачів освіти, послідовність, організаційні форми навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання тощо.

2.2. Навчальні програми дисципліни за своїм призначенням поділяються на навчальні *програми предметів загальноосвітньої підготовки та навчальні програми дисциплін (освітніх компонентів) підготовки фахового молодшого бакалавра*, які, в свою чергу, поділяються на програми дисциплін обов'язкові компоненти ОПП та програми дисциплін вибіркової компоненти ОПП.

Навчальна програма дисципліни *загальноосвітньої підготовки* – це складова освітньої програми профільної середньої освіти Коледжу, яка розробляється на основі відповідних документів МОН України та забезпечує виконання Державного стандарту профільної середньої освіти.

Навчальна програма дисципліни *підготовки фахового молодшого бакалавра* визначає місце навчальної дисципліни в системі підготовки фахового молодшого бакалавра відповідної освітньо-професійної програми, мету, завдання, результати навчання та компетентності, які повинні набути здобувачі освіти в процесі навчання, загальний зміст навчальної дисципліни, послідовність та обсяг окремих змістових частин.

Для всіх форм навчання розробляється єдина навчальна програма за визначеною структурою.

Для багатосеместрових навчальних дисциплін розробляється єдина навчальна програма із умовним розбиттям її складових за семестрами/роками викладання.

2.3. На основі програми навчальної дисципліни розробляються робочі програми навчальних дисциплін, матеріали навчально-методичного забезпечення, що гарантують успішне оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти програмного матеріалу.

2.4. Програми навчальних дисциплін (навчального предмету, практики) затверджуються за такою процедурою:

- розглядаються та схвалюються на засіданні циклових комісій;
- погоджуються на методичній раді коледжу;
- затверджуються на педагогічній раді.

Програми навчальних дисциплін і робочі програми мають бути затверджені не пізніше ніж за два місяця до початку навчального процесу.

2.5. Навчальна програма навчальної дисципліни, затверджена у встановленому порядку, зберігається у друкованому вигляді на цикловій комісії. Електронні копії програм зберігаються і доступні для ознайомлення в реєстрі навчальних програм, розміщених у інформаційно-освітньому середовищі Коледжу.

2.6. Контроль за якістю підготовки програми навчальної дисципліни, її відповідності навчальним планам та освітнім стандартам покладається на голів циклових комісій, завідувача відділенням, методиста коледжу та заступника директора з навчально-методичної роботи Коледжу.

2.7. При розробленні програм навчальних дисциплін та робочих програм може бути корисною така послідовність етапів:

Перший етап – визначення місця та цільового призначення навчальної дисципліни у підготовці фахового молодшого бакалавра та мети її вивчення. Для цього аналізується освітній стандарт і визначаються ті вимоги, які мають бути реалізовані при вивчені цієї дисципліни. Мета вивчення дисципліни має бути подана у вигляді системи здатностей (компетентностей), типових завдань діяльності. Формульовання мети навчальної дисципліни має визначити узагальнені вимоги до результатів навчання з навчальної дисципліни.

Другий етап – визначення структури і складу програми навчальної дисципліни пов’язаний із визначенням її складу і структури. Головними системоутворюючими елементами при визначенні структури дисципліни є об’єкт та предмет вивчення, його відношення до професійної діяльності майбутнього фахівця, а також міждисциплінарні зв’язки.

Структурування навчальної дисципліни за розділами, темами здійснюється на основі виділення інформації, необхідної і достатньої для досягнення встановленої на попередньому етапі мети навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни пов’язано з виявленням внутрішніх зв’язків. На основі взаємозв’язків між темами здійснюється систематизація, виявлення відсутнього навчального матеріалу, або зайвих повторів, забезпечення послідовності вивчення певних тем. Структура навчальної дисципліни віддзеркалюється у змісті навчального матеріалу програми.

Третій етап роботи пов'язаний із визначенням вимог до результатів навчання, які зазначаються як завдання навчальної дисципліни. Завдання вивчення дисципліни мають бути подані у вигляді системи знань та умінь із зазначенням певного рівня їх сформованості (відповідно до переліку компетентностей та результатів навчання в ОПП).

Результати навчання мають бути сформульовані таким чином, щоб після закінчення навчання можна було перевірити ступінь досягнення запланованих результатів. Чітке визначення вимог до запланованих результатів навчання є підставою для наступного планування змісту практичних (за наявності) занять та самостійної роботи студентів (СРС).

Четвертий етап – планування орієнтовної тематики практичних завдань, що далі конкретизується у робочій програмі. При визначенні цих занять потрібно враховувати зазначений рівень сформованості необхідних умінь та досвіду, а також особливості кожного виду навчальних занять, які визначені у «Положенні про організацію навчального процесу в Коледжі».

П'ятий етап – планування завдань для СРС, визначення обсягу і змісту самостійної роботи студентів та витрат часу на їх виконання з урахуванням складності та трудомісткості.

З метою забезпечення ефективності СРС необхідно передбачити її чітке планування, розмаїття видів, посилення професійної спрямованості завдань, формування досвіду самостійної роботи.

Шостий етап – визначення контрольних заходів, їх розподіл за темами. Необхідно визначити цілі та завдання цих заходів, розробити контрольні завдання для перевірки рівня засвоєння студентами відповідних знань та оволодіння уміннями, набуття досвіду, передбачених програмою.

На *заключному етапі* розробники програми на основі дидактичних принципів і набутого досвіду мають надати рекомендації щодо розподілу навчального матеріалу за модулями (за змістовими модулями), розроблення робочих програм, з раціонального розподілу навчального часу за певними видами аудиторних занять та СРС для різних форм навчання тощо.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Програми навчальних дисциплін розробляються за формою, наведеною у додатку 1 цього Положення. Розробники Програм навчальних дисциплін можуть вносити зміни і доповнення до запропонованої форми за умови збереження структури наповнення відповідних розділів.

Програма навчальної дисципліни складається з:

- Титульної сторінки;
- Вступу;
- Мети та завдання навчальної дисципліни;
- Структури навчальної дисципліни;
- Змісту навчальної дисципліни;
- Рекомендованої тематики практичних та/або індивідуальних (за наявності) занять»;

- Рекомендованої тематики практичних та/або індивідуальних (за наявності) занять;
- Рекомендованих інформаційних джерел;
- Засобів діагностики результатів навчання;
- Методичних рекомендацій.

3.3. Титульна сторінка. На титульній сторінці міститься дані про затвердження програми навчальної дисципліни, інформація про коледж, галузь знань, ОПС, назив дисципліни, спеціальність, ОПП, рік розроблення.

Якщо навчальна програма розроблена для декількох ОПП – вказуються назви цих ОПП.

На звороті титульної сторінки зазначається розробник (розробники) навчальної програми, надається інформація про схвалення ЦК (дата засідання, № протоколу), ставиться підпис голови ЦК та інформація про узгодження методичною радою коледжу і віза Голови методичної ради Коледжу.

У розділі «ВСТУП» програми навчальної дисципліни дається посилання на відповідну освітньо-професійну програму (ОПП) та зазначається належність навчальної дисципліни до певного освітнього компоненту циклу підготовки:

- Освітні компоненти, що формують загальні компетентності
- Освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності
- Практична підготовка
- Вибіркові компоненти ОПП.

У цьому розділі також зазначаються:

- **Предмет навчальної дисципліни** – визначається через сукупність властивостей узагальненого об'єкта (-ів), що вивчається у межах навчальної дисципліни.
- **Міждисциплінарні зв'язки** – місце навчальної дисципліни у програмі підготовки фахівця, а саме, перелік навчальних дисциплін, які мають передувати, а також тих, які забезпечуються цією навчальною дисципліною.

У розділі «Мета та завдання навчальної дисципліни» мають бути визначені:

- мета, завдання, знання і вміння, якими повинні оволодіти здобувачі фахової передвищої освіти згідно з вимогами освітньо-професійної програми;
- перелік і сутність сформованих компетентностей і очікувані результати навчання.

Мета вивчення навчальної дисципліни зазначаються у контексті спеціальності з урахуванням вимог освітнього стандарту фахової передвищої освіти та освітньо-професійної програми. Вказуються компетентності, які повинен набути здобувач освіти в результаті вивчення навчальної дисципліни.

Основні завдання навчальної дисципліни подаються через систему знань, умінь і певного досвіду із зазначенням рівня їх сформованості, що дозволяє

визначити очікувані результати навчання та забезпечує можливість розроблення необхідних засобів діагностики.

В «*Програмних результатах навчання*» вказується, що повинен здобувач освіти знати, розуміти, бути здатним продемонструвати та використовувати після завершення вивчення навчальної дисципліни. Результати навчання і компетентності мають чітко збігатися у формулюванні із результатами навчання і компетентностями освітньо-професійної програми.

У *розділі «Структура навчальної дисципліни»* зазначається загальний бюджет часу (у кредитах ECTS та годах), а також перелік змістових модулів. У таблиці наводяться рекомендований розподіл навчального часу за видами занять для різних форм навчання і вид семестрового контролю (екзамен, диференційований залік, залік).

У *розділі «Зміст навчальної дисципліни»* викладається логічно упорядкований і дидактично обґрунтований перелік основних питань з розподілом на змістових модулі (якщо передбачається вивчення навчальної дисципліни у декількох семестрах) та розділи.

У *розділі «Рекомендована тематика практичних занять»* (за наявності) наводяться основні цілі практичних занять та їх орієнтований перелік.

У *розділі «Рекомендована тематика самостійної роботи студентів (СРС)»* наводяться основні цілі самостійної роботи студентів та їх орієнтований перелік. Цілі, тематика та завдання СРС розробляються згідно з Положенням про СМС у Коледжі.

У *розділі «Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)»* надається перелік інформаційно-методичного забезпечення навчальної дисципліни (у тому числі інформаційні ресурси).

Перелік рекомендованої літератури складається з основної і допоміжної. До основної літератури слід включити нормативні документи, базові вітчизняні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці Коледжу або у загальному доступі мережі Інтернет.

В список допоміжної літератури включаються інші підручники та посібники, різні довідкові, періодичні видання, наукові монографії, статті, методичні рекомендації відповідної тематики, інформаційні електронні ресурси.

Рекомендована література має бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». На початку списку подаються бібліографічні описи нормативно-правових та інструктивно-методичних актів за ієрархією.

Подальші літературні та інформаційні джерела з навчальної дисципліни розміщаються в алфавітному порядку.

Усі рекомендовані джерела та інформаційні ресурси мають бути виключно написані (або перекладені) українською мовою.

У *розділі «Засоби діагностики результатів навчання»* вказуються методи і контрольні заходи, що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей. Форми поточного контролю та модульних контрольних робіт визначаються відповідно дисципліні. Форма підсумкового семестрового

контролю зазначена в робочому навчальному плані та у розділі «Структура навчальної дисципліни» (екзамен або залік (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу.

Рекомендується зазначити вид діагностичних засобів з урахуванням особливостей запланованих результатів навчання, а саме: екзаменаційні білети з теоретичними та практичними завданнями, комплексні або ситуаційні завдання, тести тощо. Зазначаються посилання на інформаційні ресурси

У *розділі «Методичні рекомендації»* необхідно дати поради укладачів програми щодо особливостей складання робочих програм кредитних модулів для різних спеціальностей та форм навчання.

4. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Робоча програма навчальної дисципліни є основним методичним документом, що розробляється на основі навчальної програми з метою конкретизації змісту, форм та засобів організації навчальної роботи, поточного й підсумкового контролю, системи оцінювання результатів навчання тощо і є обов'язковою складовою навчально-методичного комплексу дисципліни.

4.2. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється як єдиний методичний документ для всіх форм здобуття освіти.

Якщо навчальна дисципліна викладається здобувачам освіти різних ОПП за однаковим змістом, обсягом кредитів, розподілом аудиторних занять та самостійної роботи, формами поточного і підсумкового контролю, то може розроблятись єдина Робоча програма навчальної дисципліни для всіх ОПП.

Якщо навчальна дисципліна однієї назви і змісту навчання викладається здобувачам освіти за НП з різним обсягом кредитів, розподілом аудиторних занять та самостійної роботи, формами поточного і підсумкового контролю, то розробляються Робоча програма навчальної дисципліни для кожної ОПП.

4.3. Основними завданням Робоча програма навчальної дисципліни є:

- встановлення відповідності змісту навчальної дисципліни ОПП та відповідному освітньому стандарту;
- ознайомлення здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу зі змістом навчальної дисципліни, її обсягом та очікуваними результатами навчання, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання, рекомендованими джерелами інформації;

встановлення відповідності змісту навчальної дисципліни при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти або за іншими ОПП при поновленні на навчання

4.4. Робочі програми навчальних дисциплін розробляються педагогічними працівниками циклових комісій Коледжу, які викладають зазначену дисципліну. Розробка Робочі програми навчальних дисциплін включається до індивідуального плану роботи педагогічного працівника у розділ «Методична робота».

В межах однієї дисципліни ОПП на ЦК викладач може розробляти власну Робоча програма навчальної дисципліни у випадку, якщо він застосовує власноруч розроблену, індивідуальну, ексклюзивну методику викладання

дисципліни, яка пройшла апробацію, має позитивні висновки незалежних експертів, рекомендована ЦК коледжу і відгуками споріднених закладів фахової передвищої освіти для використання в освітньому процесі.

4.5. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається та схвалюється на засіданнях циклових комісій і затверджується заступником директора з навчально-методичної роботи.

4.6. Робочі програми навчальних дисциплін розробляються на термін дії навчального плану. До Робочі програми навчальних дисциплін можуть вноситись зміни у випадку корегування навчальної програми дисципліни.

Перезатвердження (пролонгація) Робочі програми навчальних дисциплін зі змінами або без змін проводиться ЦК щорічно до початку нового навчального року для навчальних груп нового набору з урахуванням результатів моніторингу та перегляду ОПП, побажань і зауважень, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів.

Зміни і доповнення до Робочі програми навчальних дисциплін оформлюються за формою, викладеною у додатку №2 цього Положення.

Зміни, що стосуються уточнень до Робочі програми навчальних дисциплін щодо тем практичних або індивідуальних завдань (за наявності), самостійної роботи, системи контролю та оцінювання знань, рекомендованих джерел інформації тощо, вносяться у Робочі програми навчальних дисциплін до початку нового навчального року.

Зміни розглядаються на засіданні ЦК, затверджуються в установленому порядку і додаються до Робочі програми навчальних дисциплін у вигляді окремих додатків. Ці додатки оформлюються з дотриманням вимог до тих розділів Робочі програми навчальних дисциплін, в які вносяться зміни та доповнення.

4.7. Робоча програма навчальної дисципліни визначає конкретний зміст навчальної дисципліни, компетентності (знання, уміння, навички), яких має набути здобувач освіти відповідно до вимог стандарту і ОПП, встановлює міждисциплінарні зв'язки, організаційні форми вивчення та обсяги різних видів навчального навантаження, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю, інформаційно-методичне забезпечення.

IV.8. Робоча програма навчальної дисципліни встановленому форматі не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності відповідно до ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

5. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється за формулою, наведеною у додатку №2 цього Положення. Розробники Робочої програми навчальної дисципліни можуть вносити зміни і доповнення до запропонованої форми за умови збереження структури наповнення відповідних розділів Робочої програми навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з:

- Титульної сторінки;
- Сторінки результатів перегляду робочої програми навчальної дисципліни;
- Мети та завдання навчальної дисципліни;
- Програми навчальної дисципліни;
- Структури навчальної дисципліни;
- Тематика практичних та/або індивідуальних (за наявності) занять;
- Тематики самостійної роботи студентів;
- Тематики індивідуальних завдань (за наявності);
- Методів навчання;
- Засобів діагностики та критерії оцінювання результатів навчання;
- Методичного забезпечення;
- Інформаційних джерел.

На титульній сторінці міститься дані про затвердження Робочої програми навчальної дисципліни, інформація про коледж, галузь знань, ОПС, називу дисципліни, спеціальність, ОПП, рік розроблення.

Якщо робоча навчальна програма розроблена для декількох ОПП – вказуються назви цих ОПП.

На звороті титульної сторінки зазначається розробник (розробники) робочої навчальної програми, надається інформація про схвалення ЦК (дата засідання, № протоколу), ставиться підпис голови ЦК.

На сторінці Результатів перегляду Робочої програми навчальної дисципліни зазначається дані про пролонгацію Робочої програми на даний навчальний рік без змін або зі змінами.

В Розділі Опис навчальної дисципліни подається інформація про основні характеристики навчальної дисципліни згідно з навчальним планом відповідного року у вигляді таблиці і містить (дивись додаток №2):

- обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЕКТС, його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу (ДФЗО, ЗФЗО) та видами навчальних занять;
- загальна кількість годин, їх розподіл по курсах і семестрах на аудиторні (лекційні, практичні, індивідуальні, консультації, екзамени) та години самостійного опрацювання здобувачами освіти за ДФЗО і ЗФЗО;
- види поточного і підсумкового (семестрового) контролю тощо.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Мета та завдання навчальної дисципліни у робочій програмі співвідноситься з метою та завданнями навчальної програми дисципліни. Визначається місце навчальної дисципліни в ОПП, деталізуються і конкретизуються визначені ОПП компетентності формування яких забезпечує визначена дисципліна. Вказується статус навчальної дисципліни: обов'язкова або вибіркова. Для вибіркових дисциплін надається пояснення щодо розширення спеціальних та/або загальних компетентностей. Вказується перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивченими раніше, або перелік раніше досягнутих результатів навчання (за

винятком дисциплін 1-го семестру 1-го курсу навчання). Укладати цей розділ рекомендується на підставі структурно-логічної схеми, яка міститься в ОПП.

Формулювання очікуваних результатів навчання з навчальної дисципліни співвідносяться з відповідними розділом ОПП та навчальної програми дисципліни, в якій вказані шифри і програмні результати навчання, досягнення яких забезпечується навчальною дисципліна. При формулюванні результатів навчання рекомендується:

- визначити, якій сфері та якому ієрархічному рівню за таксономією Б. Блюма мають відповідати результат навчання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання);
- визначити дієслово відповідного рівня;
- вказати предмет вивчення, або предмет дії (іменник, що вживається за дієсловом) та, у разі потреби, навести умови, за яких необхідно демонструвати результат навчання.

Програма навчальної дисципліни. У цьому розділі подається наступна інформація:

- перелік змістових модулів, які вивчаються в межах НД за відповідною формою навчання (ДФЗО, ЗФЗО), де міститься інформація про розподіл навчального часу на вивчення кожного змістового модулю за видами занять відповідно до навчально плану (лекційні (теоретичні), лабораторно-практичні, індивідуальні).

Структура навчальної дисципліни. У цьому розділі наводяться теми лекційних, лабораторно-практичних занять змістового модулю із зазначенням кількості аудиторних годин і годин самостійного опрацюванняожної з них за різними формами навчання, вказується перелік і строки виконання різних видів **обов'язкових робіт**, які повинен виконати здобувач під час проведення поточного, модульного, семестрового оцінювання та самостійної роботи, та без позитивної оцінки за виконання яких здобувач не може претендувати на позитивну оцінку за семестрове модульне оцінювання і участь у семестровому рейтингу (приклад: Змістовий модуль № 1: 3 тиждень – модульна контрольна робота тощо).

Теми практичних занять (за наявності) і самостійна робота студента. Ці розділи заповнюються за формулою таблиць, наведених у додатку №2 Положення із зазначенням змісту навчального матеріалу та кількості годин на його опрацювання.

Індивідуальні завдання подаються за необхідністю та при наявності їх у навчальному плані. До них відносяться: написання рефератів, есе, курсові роботи тощо. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами освіти самостійно і не входять до тижневого аудиторного навантаження.

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

Розділ має містити викладення змісту та технології оцінювання рівня досягнення результатів навчання здобувачем освіти.

Форми підсумкового контролю визначаються навчальним планом.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- усне та/або письмове опитування;
- письмові модульні контрольні роботи
- тести;
- творчі проєкти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконання завдань;
- презентації та виступи на науково-практичних заходах, конференціях, диспутах, круглих столах, колоквіумах, обговореннях, концертні виступи, творчі покази тощо;
- академічні покази і концерти;
- та інші види.

Модульний контроль складається з поточного (оцінка за конкретний модуль або групу модулів Робочої програма навчальної дисципліни) та семестрового модульного контролю (семестровий модульний бал).

Поточний модульний контроль (оцінювання) може реалізовуватись у формі тестів, виконанні практичних завдань, контрольних робіт, колоквіумів, презентацій тощо за темами вивчених модулів. На 16-ти тижневому семестрі рекомендується не менше двох поточних модульних оцінювань, на 21-тижневому семестрі не менше трьох.

Семестровий модульний контроль може проводитись у формі екзамену або диференційованого заліку, а також у формі підсумкового модульного семестрового оцінювання (семестрова оцінка) за виконання усіх видів обов'язкових робіт за семестр. За рішенням педагогічного працівника присутність студента на підсумковому модульному семестровому оцінюванні може бути не обов'язковою.

Оцінювання рівня досягнення результатів навчання здобувачем освіти за ОПП проводиться за національною шкалою оцінювання.

Методичне забезпечення. Вказуються як методи навчання (традиційні, інноваційні, із застосуванням дистанційних технологій тощо), які забезпечують програмні результати. У разі потреби у цьому розділі також зазначаються інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Інформаційні ресурси. Наводиться перелік рекомендованої літератури (основної, допоміжної), інформаційні ресурси в мережі Інтернет, рекомендовані списки музичного або сценічного навчального репертуару по курсах і семестрах.

Додаток №1 до Положення про
програму навчальної дисципліни

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ВИЩИЙ КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
комунального закладу «Харківський
фаховий вищий коледж мистецтв»
Харківської обласної ради
від «....» 20 № _____

НАЗВА

(назва навчальної дисципліни)

програма навчальної дисципліни

освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр
(назва освітньо- професійного ступеня)

Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва галузі)

Спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо- професійної програми)
(шифр за ОПП _____)

У випадку, якщо дисципліна викладається на декількох ОПП, то вказуються всі.

Програма навчальної дисципліни _____ для

(назва навчальної дисципліни)

здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий
молодший бакалавр

Галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної (-их) програми _____
(назва освітньо-професійної програми)

Розробник (-и): _____

Ім'я Прізвище, викладач дисциплін, спеціаліст категорії, викладач-методист, наукові ступеня та вчені звання (за наявності)

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

Цикловою комісією _____
(назва)

Протокол від «___» ____ 20__ №____

Голова ЦК _____
(підпис) (Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

ОБГОВОРЕНО ПОГОДЖЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО до затвердження методичною радою
коледжу

Протокол від «___» ____ 20__ №____

Голова Методичної ради Коледжу _____
(підпис) (Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Вступ

Програму навчальної дисципліни _____

(назва навчальної дисципліни)

складено відповідно до освітньо-професійної програми _____

(назва ОПП)

підготовки **фахового молодшого бакалавра**

(назва ОПС)

Галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**

(код і назва галузі знань)

Спеціальності _____

(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна належить до освітнього компоненту циклу підготовки:

_____ (зазначається згідно з ОПП)

Предмет навчальної дисципліни _____

Визначається системою властивостей узагальненого об'єкту (-ів), що вивчається у межах навчальної дисципліни.

Міждисциплінарні зв'язки: _____

Зазначається місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі програми підготовки здобувача освіти, перелік дисциплін, що передують, а також ті, які забезпечуються цією навчальною дисципліною.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «_____» є:

(назва навчальної дисципліни)

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати результати навчання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «_____» є:

(назва навчальної дисципліни)

Знання: _____

Уміння: _____

Основні завдання навчальної дисципліни подаються через систему знань і умінь із зазначенням рівня їх сформованості, що дозволяє визначити очікувані результати навчання та забезпечує можливість розроблення необхідних засобів діагностики навчальних досягнень здобувачів освіти.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання

Назва компетентностей/результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результатів навчання
Загальні компетентності (ЗК)	
Спеціальні компетентності (СК)	
Результати навчання (РН)	

2. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться ____ годин/____ кредитів ECTS.

Навчальна дисципліна містить змістовий модулі:

- 1) _____
(назва змістового модуля)
 - 2) _____
(назва змістового модуля)
-

Рекомендований розподіл навчального часу

Форма навчання	Модулі	Всього		Розподіл навчального часу за видами занять			Форма семестрового контролю*
		кредитів	годин	Лекції	Практичні	CPC	
ДФЗО	Всього						
	1						підсумкова оцінка (для предметів шкільного циклу)!
	2						диф. залік
	3						екзамен
ЗФЗО	Всього						
	1						підсумкова оцінка (для предметів шкільного циклу)!
	2						диф. залік
	3						екзамен

* Вказується форма семестрового контроля згідно з навчальним планом

3. Зміст навчальної дисципліни (інформаційний обсяг навчальної дисципліни).

Змістовий модуль 1. _____

Змістовий модуль 2. _____

Викладається логічно упорядкований і дидактично обґрунтований перелік основних питань з розподілом на кредитні модулі (якщо передбачається вивчення навчальної дисципліни у декількох семестрах) та розділи.

4. Рекомендована тематика практичних занять.

Наводяться основні цілі практичних занять та їх орієнтовна тематика.

5. Рекомендована тематика СРС.

Наводяться основні цілі СРС та їх орієнтовна тематика.

6. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

7. Засоби діагностики успішності навчання

Зазначаються назви засобів діагностики. Рекомендуються засоби діагностики: екзаменаційні білети з теоретичними та практичними завданнями, комплексні або ситуаційні завдання, тести тощо.

8. Методичні рекомендації

У розділі даються рекомендації щодо особливостей складання робочих програм для різних спеціальностей та форм навчання.

Додаток №2 до Положення про
програму навчальної дисципліни

Комунальний заклад
«Харківський фаховий вищий коледж мистецтв»
Харківської обласної ради

Циклова комісія _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчально-методичної роботи

«_____» 20____ року

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ

робоча програма навчальної дисципліни

освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр
(назва освітньо-професійного ступеня)

Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва галузі)

Спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної програми)
(шифр за ОПП _____)

У випадку, якщо дисципліна викладається на декількох ОПП, то вказуються всі.

20____ – 20____ навчальний рік

Робоча програма _____ для

(назва навчальної дисципліни)

здобувачів фахової передвищої освіти

Галузь знань _____, спеціальність _____

Освітньо-професійна програма _____

Розробники: _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні циклової
комісії _____

Протокол від « ____ » 20 ____ року № ____

Голова циклової комісії _____
(підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів –	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна ! (за вибором) ! Відповідно до навчального плану	
Модулів (за потреби) –	Спеціальність: Освітньо-професійна програма Можливо декілька ОПП	Рік підготовки	
Змістових модулів –		-й	-й
Загальна кількість годин –		Семестр	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	-й	-й
		Лекції	
		год.	год.
		Лабораторно-практичні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання (за наявності):	
		год.	
		Вид контролю:	
		екз.	залік

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Завдання

Передумови:.....

Міждисциплінарні зв'язки:.....

Результати навчання за дисципліною:.....

Вивчення навчальної дисципліни «_____» спрямоване на формування у здобувачів освіти таких компетентностей:

Загальні:

Спеціальні:

Або: У результаті вивчення курсу у здобувачів освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні:

Спеціальні:

Рекомендації розробникам РПНД: у цьому розділі необхідно чітко сформулювати мету навчальної дисципліни. Мета – це бажаний кінцевий результат, отриманий внаслідок вивчення здобувачами освіти навального матеріалу.

Наприклад:

1B. Метою вивчення дисципліни є засвоєння (отримання) знання з та набуття навичок.., умінь.., вироблення компетентностей...

2B. Мету можна формулювати як отримання...., засвоєння...., опанування ..., навчання або отримати...., засвоїти....., навчитися...., набути..., сформувати.....

Мета дисципліни деталізується у завданнях.

Завдання вивчення дисципліни – це конкретні дії (підцілі), які мають виконати здобувачі освіти під час вивчення дисципліни для того, щоб досягти мети: ознайомитися..., усвідомити...., навчитися...., зрозуміти...., набути вмінь...., виробити навички тощо. Завдань має бути сформульовано не менше трьох.

У цьому розділі також зазначається місце навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі, вказується перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше або перелік раніше досягнутих результатів навчання, які дають можливість розпочати навчання за цією дисципліною (за винятком дисциплін 1-го семестру 1-го курсу навчання), деталізуються та конкретизуються визначені освітньою програмою компетентності, для формування яких використовується навчальна дисципліна.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних **результатів** (відповідно до ОПП та рекомендовано орієнтуватись на таксономію Б. Блума):

Наприклад:

Здійснювати

Формулювати.....

Теоретично аргументувати ефективні методи їх вирішення.....

Передбачати наслідки.....

Використовувати

- Самостійно визначати
- Приймати практичні рішення
- Демонструвати уміння
- Володіти

Результати навчання і компетентності мають чітко збігатися у формулюванні із результатами навчання і компетентностями освітньо-професійної програми!

Ця частина розділу має співвідноситись із розділом «Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання».

3 Програма навчальної дисципліни

(Кількість тем та модулів відповідно навчальній програмі)

Змістовий модуль 1.

Тема 1.

Тема 2.

4 Структура навчальної дисципліни

5 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6 Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

7 Індивідуальні завдання (за наявності)

8 Методи навчання

Рекомендації розробникам РПНД: у цьому розділі вказуються методи навчання, як традиційні так і застосування інноваційних технологій

Наприклад (обрати потрібне):

Традиційні методи:

За джерелом знань, передачі й характером сприймання інформації: словесні, наочні, практичні

За основною дидактичною метою та дидактичними завданнями – методи набуття нових знань, формування вмінь і навичок, закріплення, застосування і перевірки.

За ступенем активності учнів методи пасивні й активні.

За характером пізнавальної діяльності: пояснально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі

За логікою передачі і сприйманням навчальної інформації: індуктивні та дедуктивні.

За ступенем самостійного мислення учнів при засвоєнні знань: репродуктивні методи, метод проблемного викладання знань, частково-пошуковий метод навчання, дослідницький метод навчання.

За ступенем керівництва навчальною діяльністю: методи самостійної роботи.

Методи організація і здійснення процесу навчання:

словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда тощо);

наочні (методи ілюстрації і методи демонстрації);

практичні (метод вправ (підготовчі, вступні, пробні, тренувальні, творчі, контрольні), лабораторний метод, виробничо-практичний метод тощо).

Стимулювання і мотивація процесу навчання: дидактичні ігри, метод забезпечення успіху у навчанні, метод навчальної дискусії тощо.

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практичної перевірки. За рівнем пізнавальної активності: репродуктивний, реконструктивний, творчий.

Інноваційні технології.

9 Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

Рекомендації розробникам РПНД: у цьому розділі вказуються методи і контрольні заходи, що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей. Форми поточного контролю та модульної контрольної роботи визначаються відповідно дисципліні.

Вид підсумкового семестрового контролю зазначений в робочому навчальному плані та описі робочої програми навчальної дисципліни (екзамен або залік (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу. Підсумковий семестровий контроль може проводитись у усній, письмовій, практичній, тестовій формі. У разі настання/подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з забороною відвідування ЗФПО) здобувачам освіти денної та заочної форм здобуття освіти надається можливість скласти екзамен в онлайн – формі. Зазначаються умови допуску здобувача освіти до модульного контрольного оцінювання та підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни.

Кожна форма контролю повинна мати критерії оцінювання (див. Додаток №1) з врахуванням **форм проведення (усного, письмового, тестового, практичного):**

- ✓ Критерії поточного оцінювання
- ✓ критерії модульної контрольної роботи
- ✓ критерії підсумкового оцінювання (залік/екзамен)
- ✓ критерії оцінювання СРС
- ✓ критерії курсового проекту(за наявності)

Критерії оцінювання мають співвідноситись із програмними результатами навчання!

Наприклад:

Контрольні заходи навчальної дисципліни «.....» включають
(назва дисципліни)
модульний, підсумковий контроль і перевірку залишкових знань (ККР та ДКР).

Модульний контроль складається з **поточного контролю та модульного контролюного оцінювання**. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних лекційних та/або практичних занять. Форми поточного контролю: усний (фронтальний, індивідуальний), письмовий (питання, тестові завдання тощо) і практичний (виконання практичних завдань тощо). Модульні контрольні роботи (.....академічні години під час аудиторних занять (кількість годин вказується відповідно до Розділу 3. *Структура навчальної дисципліни*)) проводяться в усній, письмовій, тестовій або практичній формі.

Контроль самостійної роботи здійснюється у процесі аудиторних занять, у процесі модульного і семестрового контролю шляхом перевірки виконаних завдань **відповідно до методичних вказівок до СРС**.

Підсумковий семестровий контроль (див. Рекомендації розробникам РПНД)

Приклад розрахунку/розподілу балів поточного оцінювання										
<i>Поточне оцінювання та самостійна робота</i>									<i>Модульна контролльна робота</i>	<i>Модульне оцінювання</i>
Змістовий модуль 1										
T1	T ...	T ...	T ...	СР	T...	T...	T...	СР		

T1, T2 ... T ... – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти при тестовому контролі

Тестові завдання мають різний рівень складності, тому кожне з них оцінюється в балах з відповідним коефіцієнтом.

Приклад розподілу та розрахунку балів при тестовому контролі.

Викладач може самостійно визначити шкалу оцінювання.

Рівні оцінювання подані у таблиці №1. Співвідношення між сумою балів і оцінкою подано у таблиці №2.

Таблиця №1.

№ завдання	Оцінка в балах за кожне завдання	Коефіцієнт	Максимальна сума балів
1 – 15	1	1	15
16 – 30	1, 2	2	30
31 – 45	1, 2, 3	3	45
Загальна кількість балів			90

Таблиця №2

Оцінка	Сума балів	Відсоток правильних відповідей
«відмінно»	від 90 до 82 балів	100 – 91%
«добре»	від 81 до 64 бала	90 – 71 %
«задовільно»	від 63 до 46 балів	70 – 51%
«незадовільно»	від 45 до 0 балів	до 50 %

10 Методичне забезпечення

- конспект лекцій з дисципліни;
- методичні матеріали щодо організації та проведення практичних занять;
- методичні матеріали щодо організації і проведення самостійної роботи студентів;
- методичні матеріали щодо організації і проведення консультацій/заліків/екзаменів;
- завдання для поточного контролю та модульних контрольних робіт;

- комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки викладача;
- навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.

11 Інформаційні ресурси

1.
2.

Приклади формулювань критеріїв оцінювання

Оцінка	Критерії оцінки
«Відмінно»	<p>Студент виявив глибокі і міцні знання навчально-програмного матеріалу, проявив самостійне, творче мислення. Відповідь на всі питання впевнена, аргументована, глибока та обґрунтована, Студент правильно розкриває сутність понять навчального курсу, аналізує та коментує причинно-наслідкові зв'язки, вміє логічно формувати думки, дотримуватись послідовності й точності викладу матеріалу, робити аргументовані висновки згідно з отриманими знаннями та опрацьованою навчальною літературою; виявив вміння вільно користуватись науковою термінологією у межах курсу; виявив творчі здібності в розумінні і використанні навчального матеріалу, вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні явища, використовує набуті знання і вміння в змінених ситуаціях. Демонструє високий рівень умінь та навичок. Вміє застосовувати ЗУН у стандартних та нестандартних (творчих) ситуаціях.</p> <p>Мова правильна, виразна із застосуванням наукової термінології у межах курсу.</p>
«Добре»	<p>Студент виявив свідоме і повне засвоєння основного навчально-програмного матеріалу, розуміє основні положення, вміє робити висновки і узагальнення. Відповідь достатньо обґрунтована, з незначним порушенням послідовності і недостатньою переконливістю. Студент правильно відповів на всі питання, виявив повне знання і здатність до їх самостійного поповнення і оновлення у ході подальшої і професійної діяльності, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень, вміє порівнювати, систематизувати навчальний матеріал, але припустився окремих недоліків в послідовності викладення навчального матеріалу, повноті аналізу чи коментуванні педагогічних чи психологічних явищ або у висновках; припустив незначні фактичні та хронологічні помилки, чи неточності у викладенні другорядного теоретичного матеріалу, який студент сам виправляє. Демонструє середній рівень умінь та навичок. Вміє застосовувати ЗУН у стандартних та нестандартних (творчих) ситуаціях.</p>
«Задовільно»	<p>Студент, в основному, опанував матеріал навчального курсу, дав у цілому правильні відповіді але допустив помилки в формулюваннях, зробив нечіткі висновки, виклав матеріал недостатньо повно і</p>

	послідовно; аналізуючи педагогічні процеси допустив суттєві помилки; ознайомлений з основною літературою, володіє навчальним матеріалам на початковому рівні, виявив знання і розуміння основних положень, хоча значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; за допомоги викладача може аналізувати навчальний матеріал. Відповідь не повна і не логічно викладена. Але студент намагається усвідомити і зрозуміти вивчене, за допомогою викладача висловлює свої думки. Спостерігаються не зовсім достатня самостійність мислення. Демонструє середній рівень умінь та навичок. Вміє застосовувати ЗУН у стандартних ситуаціях.
«Незадовільно»	Студент виявив незнання основного програмного матеріалу: виклав його непослідовно й нечітко; не дав відповіді на жодне із додаткових запитань; допустив грубі помилки у визначенні понять та аналізу фактів, виявили прогалини у знаннях навчально-програмного матеріалу; виявив володіння навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні, володіння матеріалу на рівні окремих фрагментів, що становлять незнану частину навчального матеріалу. Студент не вміє зв'язано, логічно і послідовно висловлювати свої думки. Виявив несвідоме, механічне засвоєння з великими помилками і прогалинами. Необґрунтованість суджень, недостатньо розвинена самостійність мислення. Демонструє низький рівень умінь та навичок. Застосовувати ЗУН у стандартних ситуаціях з помилками.

Приклад критерійв оцінювання СРЗО

Оцінка	Критерій оцінки
«Відмінно»	Завдання виконано відповідно до визначених термінів та методичних вказівок. Студент засвоїв теоретичний матеріал у повному обсязі/ закріпив/розвив практичні уміння і навички; демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми або навчальної дисципліни Студент володіє уміннями творчо-пошукової діяльності; виявив здібність самостійно знаходити інформаційні джерела; користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання практичного характеру; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
«Добре»	Завдання виконано відповідно до визначених термінів та методичних вказівок. Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконання практичного завдання.
«Задовільно»	Завдання відзначається неповнотою виконання, наявністю помилок, здано невчасно. Студент в основному опанував теоретичні знання навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або

	відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Студент має практичні уміння та навички, але невпевнено їх демонструє або демонструє з помилками; вибирає відомі способи дій для виконання фахових методичних завдань.
«Незадовільно»	Завдання відзначається фрагментарністю виконання, здано невчасно. Студент не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, не знає термінології дисципліни, наукових фактів, визначень; практичні навички не сформовані; застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела. У студента не сформовані необхідні практичні уміння і навички.